

PĀRSKATS PAR CILVĒKU TIRDZNIECĪBAS SITUĀCIJU LATVIJĀ 2025. GADĀ

Iekšlietu ministrija, 2026

SATURS

Kopsavilkums 3

1. Cilvēku tirdzniecības jēdziens un indikatori 4

2. Tendences 5

3. Cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšana un novirzīšana 10

4. Izmeklēšana un iztiesāšana 11

5. Atbalsta pasākumi cilvēku tirdzniecības upuriem 13

6. Grozījumi normatīvajā regulējumā un piemērošanas jautājumi 15

7. Politikas plānošana 18

8. Apmācības 19

9. Izglītojoši pasākumi un informatīvās kampaņas 20

Kopsavilkums

Pārskatā par cilvēku tirdzniecības situāciju Latvijā 2025. gadā apkopota informācija par cilvēku tirdzniecības tendencēm, upuru identificēšanu un atbalsta pasākumiem, noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu un iztiesāšanu, kā arī politikas un normatīvā regulējuma attīstību. Latvija joprojām ir gan cilvēku tirdzniecības upuru izcelsmes, gan galamērķa valsts. Pārskata periodā identificēti **22 cilvēku tirdzniecības upuri**, no kuriem 11 bija Latvijas valstspiederīgie un 11 – trešo valstu pilsoņi. Biežāk konstatētās ekspluatācijas formas ir darbaspēka un seksuālā ekspluatācija, kā arī ekspluatatīvas laulības. Īpaša uzmanība pievērsta trešo valstu pilsoņu ievainojamībai un ekspluatācijas riskiem, kas saistīti ar darbaspēka migrāciju, maldinošiem darba piedāvājumiem un personu atkarību no darba devējiem vai starpniekiem.

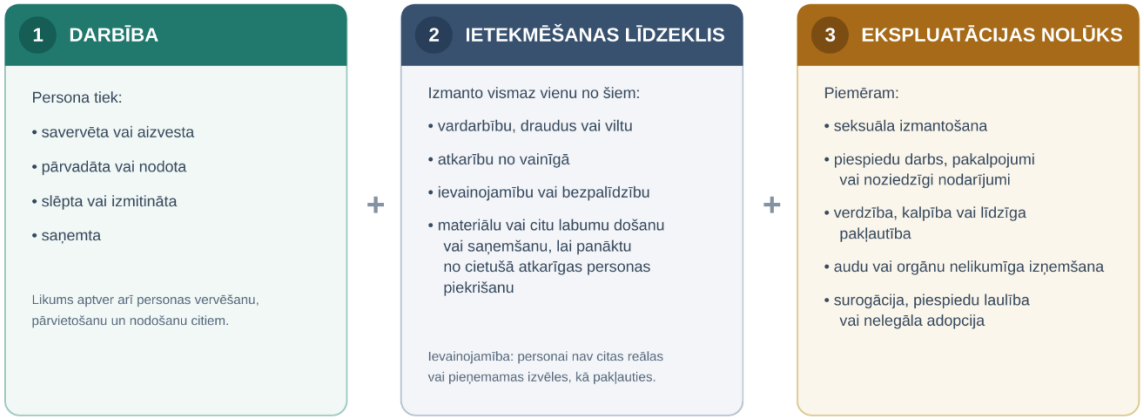
2025. gadā uzmanība tika pievērsta cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas sistēmas pilnveidošanai. Tika izstrādāts Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāns 2025.–2027. gadam, turpināts darbs pie normatīvā regulējuma pilnveidošanas un cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanas un novirzīšanas mehānisma stiprināšanas. Vienlaikus īstenotas speciālistu apmācības, starpinstitucionālās sadarbības pasākumi un sabiedrības informēšanas aktivitātes. Pārskatā aplūkotas arī Eiropas Padomes ekspertu grupas GRETA ceturtās novērtēšanas kārtas rekomendācijas, kas uzsver nepieciešamību stiprināt ievainojamo personu aizsardzību, pilnveidot upuru identificēšanu, nodrošināt efektīvu izmeklēšanu un attīstīt institūciju spējas reaģēt uz cilvēku tirdzniecības riskiem digitālajā vidē.

1. Cilvēku tirdzniecības jēdziens un indikatori

Cilvēku tirdzniecību mēdz dēvēt par mūsdienu verdzību. Tas ietver neaizsargātu cilvēku noziedzīgu izmantošanu, lai gūtu ekonomisku labumu. Cilvēku tirdzniecības jēdziens Latvijā ir skaidrots Krimināllikuma 154.[2] pantā, pārņemot definīcijas, kuras izcelsme ir meklējama Palermo protokolā[1], Eiropas Padomes Konvencijā cīņai pret cilvēku tirdzniecību [2] un visbeidzot jaunākās definīcijas papildinājums ir ieviests Direktīvā 2024/1712[3], ko Latvija pārņēma 2026. gadā.

Saskaņā ar definīciju cilvēku tirdzniecību veido trīs elementi – darbība, ietekmēšanas līdzekļi un ekspluatācijas nolūks. Katrs no šiem elementiem ietver pazīmes, kas detalizētāk atspoguļotas 1. attēlā.

1. attēls. Cilvēku tirdzniecības skaidrojums

Lai veicinātu vienotu izpratni par cilvēku tirdzniecības pazīmēm un atvieglotu iespējamo upuru atpazīšanu, starptautiskās organizācijas ir izstrādājušas dažādus cilvēku tirdzniecības indikatorus. Tie visbiežāk ir pielāgoti konkrētām ekspluatācijas formām, piemēram, seksuālajai ekspluatācijai, piespiedu darbam, ekspluatācijai mājsaimniecībā vai piespiešanai izdarīt noziedzīgus nodarījumus. Šajā pārskatā iekļauts vispārīgu cilvēku tirdzniecības indikatoru apkopojums (skat. 2. attēlu). Šie indikatori var kalpot kā palīglīdzeklis iespējamo cilvēku tirdzniecības gadījumu atpazīšanā, taču to esamība pati par sevi vēl nenozīmē, ka ir notikusi cilvēku tirdzniecība, un katrs gadījums ir izvērtējams individuāli.

[1] Palermo protokols: https://likumi.lv/ta/id/87670-par-apvienoto-naciju-organizacijas-konvencijas-pret-transnacionalo-organizeto-noziedzibu-protokolu-par-cilveku-tirdzniecibas-jo-seviski-tirdzniecibas-ar-sievietem-un-berniem-noversanu-apkarosanu-un-sodisanu-par-to
[2] Eiropas Padomes konvencija par cīņu pret cilvēku tirdzniecību // https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1597
[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1712 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību // https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj/?locale=LV

2.attēls. Cilvēku tirdzniecības indikatori

2. Tendences

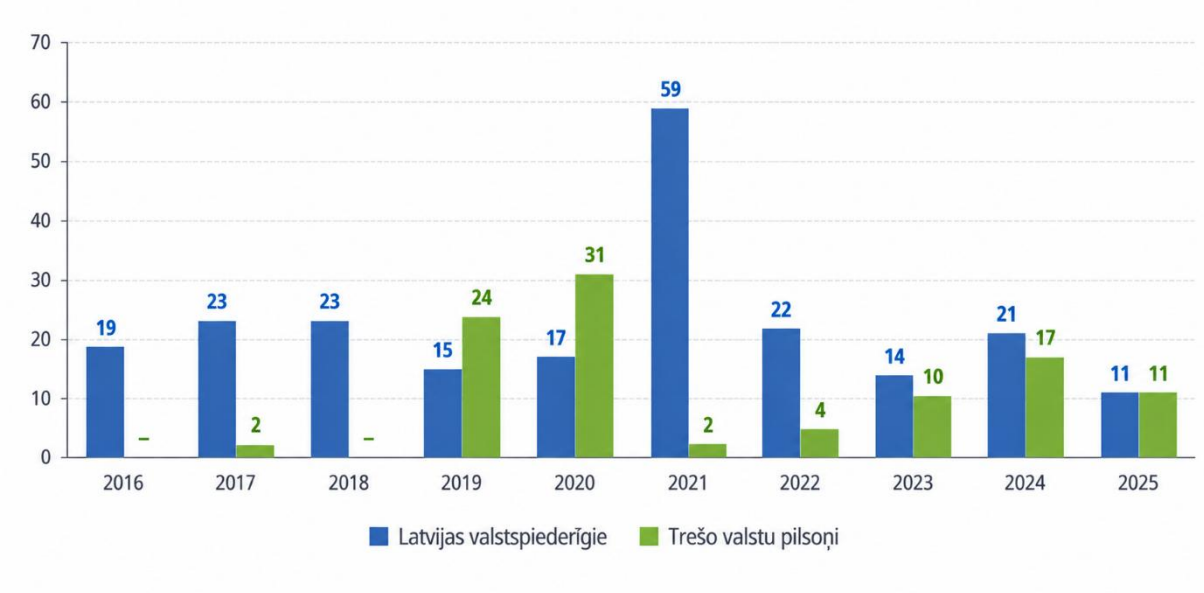
Latviju kopumā var uzskatīt par cilvēku tirdzniecības upuru izcelsmes valsti, galamērķa valsti, tranzīta valsti, kā arī valsti, kurā tiek ekspluatēti pašu pilsoņi. Šāda situācija ir radusies, jo iepriekš Latvija bija izteikta upuru izcelsmes valsts, bet uzlabojoties sociālekonomiskajiem apstākļiem, Latvijā pakāpeniski sāk veidoties aizvien vairāk faktoru, kas veicina viesstrādnieku ieceļošanu no trešajām valstīm, tādējādi pēdējos pāris gados arī statistikā vērojams pieaugošs trešo valstu pilsoņu skaits. [4]

Statistikā par identificētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem tiek iekļautas gan personas, kuras Valsts policija ir atzinusi par cietušajiem kriminālprocesā, gan personas, kuras nevalstisko organizāciju komisija ir atzinusi par upuri saskaņā ar 2019. gada 16. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 344 “Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 344). Ierasti nevalstisko organizāciju komisijas identificē vairāk upuru par Valsts policiju, ko var skaidrot ar vairākiem apstākļiem, piemēram, persona nevēlas iesaistīties kriminālprocesā vai kriminālprocess vēl nav uzsākts, bet palīdzība

[4] Izcelsmes valsts: Latvijas valsts piederīgie tiek savervēti un pakļauti cilvēku tirdzniecībai ārzemēs; mērķa valsts: personas no trešajām valstīm tiek pakļautas cilvēku tirdzniecībai Latvijā; tranzīta valsts: Latvijas var būt tranzīta valsts personām, kuru mērķa valsts ir cita valsts.

ir nepieciešama nekavējoties. Kopumā 2025. gadā Latvijā tika atpazīti **22 cilvēku tirdzniecības upuri**. Valsts policija par cietušajiem no cilvēku tirdzniecības kriminālprocesā atzina 3 personas, bet nevalstisko organizāciju komisija atzina 19 personas par cilvēku tirdzniecības upuriem, kuriem nodrošināja sociālās rehabilitācijas pakalpojumu.

3. attēls. Identificēto upuru skaits un upuru valstiskā piederība 2016. - 2025. gadā

Avots: Dati no Valsts policijas, "Centrs MARTA", "Patvērums "Drošā māja""

Esošā upuru atpazīšanas un atbalsta sistēma ļauj identificēt gan personas, kas tikušas ekspluatētas Latvijā, gan personas, kas tikušas ekspluatētas citās valstīs. Kopā 2025. gadā Latvija par cilvēku tirdzniecības upuriem atzina 11 Latvijas valstspiederīgos un 11 trešo valstu pilsoņus.

Detalizētāk analizējot valstspiederību, redzams, ka tendences saglabājas līdzīgas iepriekšējiem gadiem. Latvijas valstspiederīgie un trešo valstu pilsoņi veido vienādu identificēto upuru skaitu, savukārt starp trešo valstu valstspiederīgajiem visbiežāk identificētie cilvēku tirdzniecības upuri ir Tadžikistānas, Uzbekistānas, Ukrainas un Indijas valstspiederīgie (skat. 1. tabulu).

1. tabula. Identificēto cilvēku tirdzniecības upuru valstiskā piederība

Valsts	sieviete	vīrietis	kopā
Latvija	10	1	11
Tadžikistāna	2	2	4
Uzbekistāna	0	2	2
Ukraina	2	0	2
Indija	2	0	2
Kongo	1	0	1

Avots: Dati no Valsts policijas, "Centrs MARTA", "Patvērums "Drošā māja""

No personām, kuras Latvijā atzītas par cilvēku tirdzniecības upuriem, lielākā daļa ir ekspluatētas Latvijā, tomēr ir identificēti arī cilvēku tirdzniecības upuri, kuri ekspluatēti ārvalstīs, tostarp Vācijā, Šveicē, Kiprā, Īrijā, Apvienotajā Karalistē un Itālijā (skat. 2.tabulu).

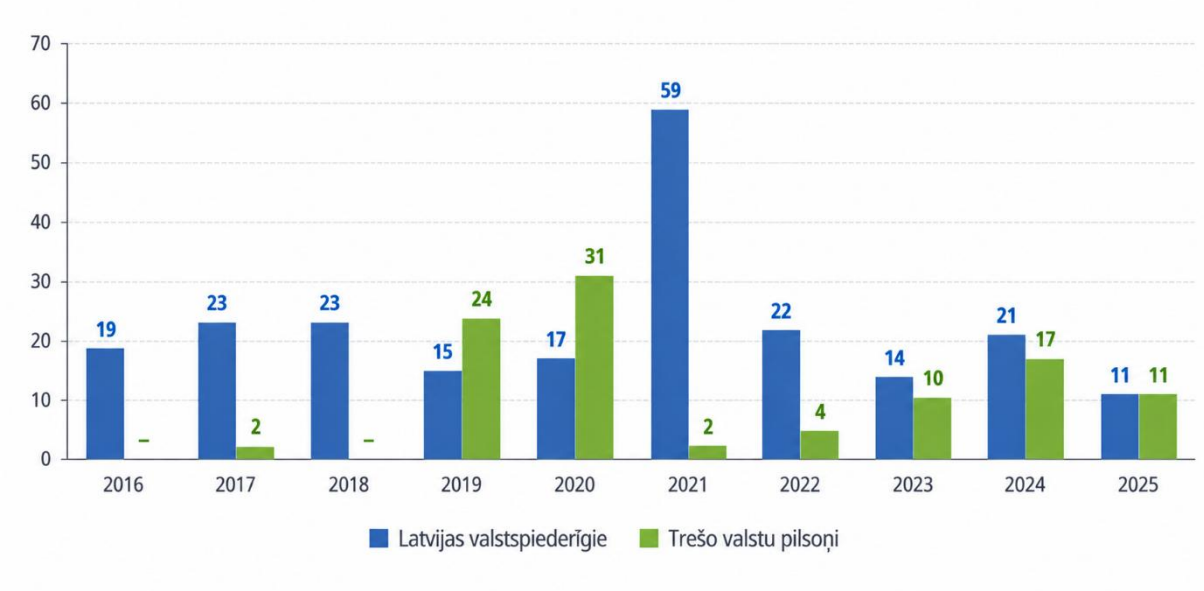
2. tabula. Valstis, kurās identificētie cilvēku tirdzniecības upuri tika ekspluatēti

Ekspluatācijas valsts	Ekspluatētās personas
Latvija	14
Latvija un Vācija	2
Latvija un Šveice	1
Īrija	2
Kipra	1
Itālija	1
Lielbritānija	1

Avots: Dati no Valsts policijas, "Centrs MARTA", "Patvērums "Drošā māja""

Lielākā daļa identificēto upuru ir pilngadīgas personas, un 2025. gadā par cietušo vai upuri netika atzīta neviena nepilngadīga persona. Arī ilgākā laika posmā, piemēram, kopš 2016. gada, par cilvēku tirdzniecības upuriem kopumā identificētas 18 nepilngadīgas personas (skat. 4. attēlu). Nepilngadīgie upuri pārsvarā ir meitenes, kuras tikušas pakļautas cilvēku tirdzniecībai seksuālās ekspluatācijas nolūkā. Tāpat jānorāda, ka nereti pilngadīgas sievietes, kuras atzītas par cilvēku tirdzniecības upuriem seksuālai ekspluatācijai, ir tikušas ekspluatētas jau nepilngadīgā vecumā. Vienlaikus bērni var tikt iesaistīti arī citās darbībās, piemēram, piespiešanā izdarīt dažādus likumpārkāpumus, ubagošanā ārzemēs u.c.

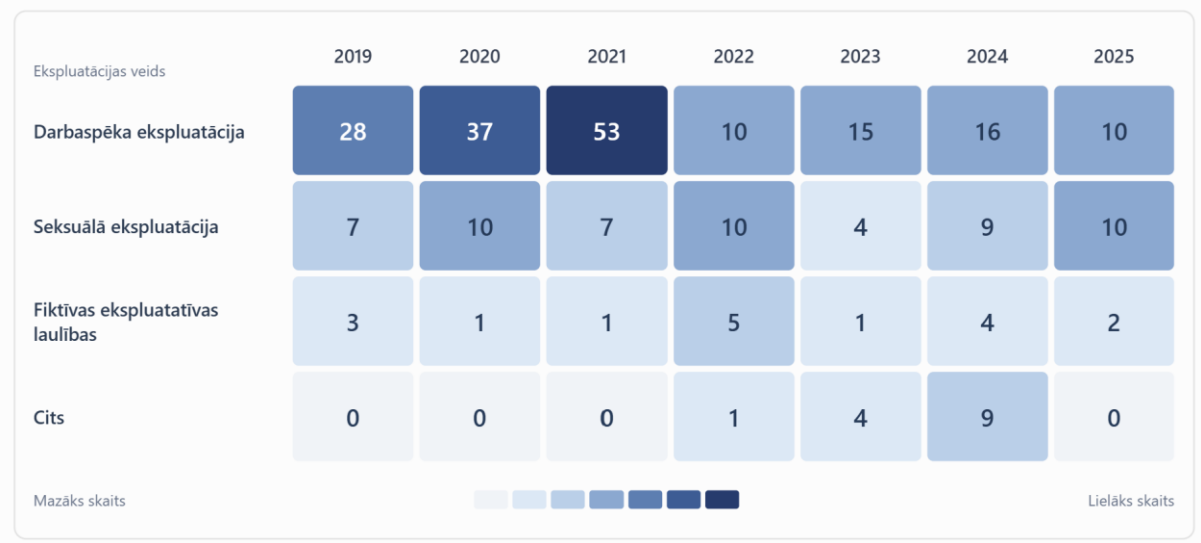
4. attēls. Identificēto pilngadīgo un nepilngadīgo cilvēku tirdzniecības upuru skaits

Avots: Dati no Valsts policijas, "Centrs MARTA", "Patvērums "Drošā māja""

Biežāk konstatētās cilvēku tirdzniecības formas ir darbaspēka ekspluatācija, seksuālā ekspluatācija un piespiedu fiktīvas jeb ekspluatatīvas laulības. Šīs ekspluatācijas formas tika konstatētas arī 2025. gadā.

5. attēls. Identificēto upuru skaits pēc cilvēku tirdzniecības veida, 2019. – 2025. gadā

Avots: Dati no Valsts policijas, "Centrs MARTA", "Patvērums "Drošā māja""

Darbaspēka ekspluatācijas riski konstatēti nozarēs, kur nepieciešams mazkvalificēts darbaspēks, un vienlaikus pastāv augsts ēnu ekonomikas īpatsvars. Latvijā cilvēku tirdzniecības riski ir augstāki tādās nozarēs kā būvniecība, lauksaimniecība, mežizstrādē, pārtikas ražošanā un ēdināšanā. Lielākoties cilvēku tirdzniecībai darbaspēka ekspluatācijai tiek pakļauti Latvijas valstspiederīgie, bet pieaug arī trešo valstu pilsoņu ekspluatācijas riski. Trešo valstu pilsoņu izcelsmes valstis visbiežāk ir Uzbekistāna, Tadžikistāna, arī Indija un Ukraina. Šajā saistībā ir jānorāda, ka, pamatojoties uz biedrības "Patvērums "Drošā māja"" veikto pētījumu "Cilvēku tirdzniecība un darba ekspluatācija Latvijā: trešo valstu pilsoņu ievainojamība, vervēšanas metodes un institucionālie izaicinājumi", kur secināts: "*pētījums parāda, ka vervēšana piespiedu darbam pārsvarā notiek, izmantojot šķietami legālus kanālus (licencētas darbā iekārtošanas aģentūras, starpniekus, kopienas tīklus), kas piedāvā "labus darba nosacījumus" Latvijā. Vervētāji izmanto maldinošu informāciju, slēptus maksājumus, parādsaistības un atkarības radīšanu, ne vienmēr izmantojot atklātu fizisku vardarbību. Kontrole bieži tiek nodrošināta caur dokumentu turēšanu, informācijas ierobežošanu, draudiem zaudēt darbu un uzturēšanās atļauju, kā arī caur grupas "vadītājiem", kas uzrauga darbiniekus un liedz viņu kontaktu ar institūcijām*".[5]

Jautājumā par Latvijas valstspiederīgo darbaspēka ekspluatāciju nav pieejami precīzi dati par Latvijas valstspiederīgo ekspluatāciju ārzemēs, jo personas bieži neatgriežas Latvijā un saņem atbalstu ekspluatācijas valstī. No citu valstu ziņojumiem,

[5] "Cilvēku tirdzniecība un darba ekspluatācija Latvijā: trešo valstu pilsoņu ievainojamība, vervēšanas metodes un institucionālie izaicinājumi" // https://patverums-dm.lv/svs/uploads/files/sifnvo_petijums.pdf

piemēram, Vācijas, Dānijas, Spānijas, Zviedrijas un Somijas, var secināt, ka Latvijas valstspiederīgie visbiežāk tiek pakļauti darbaspēka ekspluatācijai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Vienlaikus saskaņā ar Ārlietu ministrijas sniegto informāciju Latvijas valstspiederīgie tiek iesaistīti arī dažādu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, tai skaitā nelegālo migrantu pārvadāšanā vai narkotiku kontrabandā. Pastāv riski, ka daži gadījumi ir saistīti ar cilvēku tirdzniecību.

Cilvēku tirdzniecība seksuālās ekspluatācijas nolūkā ir jāskata kontekstā ar seksuālās izmantošanas gadījumiem un iesaistīšanu prostitūcijā. Kopumā iezīmējas tendence par sieviešu no Ukrainas, Krievijas un Moldovas iesaistīšanu prostitūcijā Latvijā. Turklāt vervēšanu un procesa organizāciju arī nodrošina trešo valstu pilsoņi, izmantojot internetu un dažādas sociālo mediju un ziņapmaiņas platformu slēgtās grupas. Līdztekus cilvēku tirdzniecības kontekstā var minēt gadījumus, kad sievietes partneris piespiež nodarboties ar prostitūciju.

Attiecībā uz fiktīvajām laulībām jāatzīmē, ka kopumā Latvijā joprojām daudz sieviešu piekrīt stāties fiktīvās laulībās, it īpaši ar Pakistānas un Bangladešas pilsoņiem. Laulības visbiežāk tiek noslēgtas Kiprā vai kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Šo laulību mērķis ir trešo valstu pilsoņiem iegūt tiesības uzturēties Eiropas Savienībā. Saskaņā ar Krimināllikuma 285.^{2} pantu par fiktīvās laulības slēgšanu var draudēt pat brīvības atņemšana. Piemēram, 2025. gadā pēc 285.^{2} panta ierosināti 7 kriminālprocesi (16 procesi – 2024. gadā). Tomēr ne vienmēr šādas laulības ir "biznesa darījums", jo katru gadu tiek konstatēti gadījumi, kad sievietes nonāk ekspluatatīvos apstākļos un tiek pakļautas cilvēku tirdzniecībai.[6]

Tāpat cilvēku tirdzniecībā ir vērojama dzimuma dimensija, proti, seksuālai ekspluatācijai un piespiedu fiktīvajām laulībām lielākoties tiek pakļautas sievietes un meitenes. Savukārt darbaspēka ekspluatācijā vērojams lielāks vīriešu īpatsvars.

Vervēšana un noturēšana cilvēku tirdzniecībā

Gan personu savervēšanai, gan noturēšanai cilvēku tirdzniecībā tiek izmantota kāda no personas ievainojamībām. Visbiežāk personu ievainojamības ir saistītas ar ekonomiskiem (bezdarbs, nabadzība), psiholoģiskiem (psihiskās veselības traucējumi, krīze, traumatisks notikums) vai sociāliem (disfunkcionāla ģimene, atstumtība, diskriminācija, nav atbalsta, zems izglītības līmenis, migrācija) apstākļiem. Nereti vervētāji vienlaikus izmanto vairākas personas ievainojamības.

Savervēšanas piemēri:

- Personu var savervēt paziņas vai attāli zināmi cilvēki, piedāvājot "sapņu darbu". Lēmums ir jāpieņem ātri, citādi iespēja tiks zaudēta. Nereti savervētā persona nemaz nepārbauda informāciju par darba devēju un darba vietu, bet uzticas teiktajam. Ierodoties galamērķa valstī, persona sastopas ar dažādiem papildu noteikumiem, piemēram, ir jāmaksā par izmitināšanu, darba instrumentiem, darba apģērbu, transportu, lai gan pirms tam persona par to nav brīdināta. Turklāt, aizbildinoties ar dažādiem sarežģījumiem vai sliktu darbu, netiek izmaksāts atalgojums vai tiek izmaksāta daļa no paredzētā atalgojuma.

[6] Statistika: https://www.ic.iem.gov.lv/lv/kriminala-statistika

- Trešajās valstīs personas darbu Eiropā var meklēt ar dažādu darbā iekārtošanās aģentūru starpniecību, kuras par darbu Eiropas Savienībā var pieprasīt vairākus simtus vai tūkstošus eiro. Vienlaikus aģentūras neuzņemas atbildību par to, vai darba vieta ir droša, nav fiktīva un vai persona saņems solīto atalgojumu.
- Fiktīvajām piespiedu laulībām tiek vervētas Latvijas pilsones gan pēc tā dēvētās "mīlnieka pieejas", gan piedāvājot fiktīvo laulību darījumu par attiecīgu samaksu.
- Nepazīstami cilvēki uzrunā bezpajumtniekus patversmēs, piedāvājot pajumti un ēdināšanu apmaiņā pret darbu. Tāpat tiek piedāvāts darbs ārzemēs ar mērķi personu piespiest nodarboties ar ubagošanu, vai arī personu apliecinošie dokumenti tiek izmantoti fiktīvu uzņēmumu dibināšanai vai dažādām finanšu krāpšanas shēmām citās valstīs.

Kad persona nonāk ekspluatatīvos apstākļos, varmākas var izmantot dažādus paņēmienus, lai personu noturētu. Vienlaikus jānorāda, ka pēdējos gados mazāk konstatēti gadījumi, kad pret upuriem izmanto fizisku vardarbību. Biežāk tiek izmantota šantāža, manipulēšana, draudi vai citi psiholoģiskās kontroles paņēmieni. Piemēram, viesstrādniekiem no trešajām valstīm var draudēt ar darba attiecību pārtraukšanu, uzturēšanās atļaujas anulēšanu un deportēšanu. Prostitūcijā iesaistītajām personām var draudēt ar to, ka izstāstīs radiniekiem par nodarbi. Var izmantot arī upuru naivumu, traumatisko pieredzi vai citus apstākļus ar mērķi kontrolēt personu.

Tāpat svarīgi norādīt, ka nereti ekspluatētās personas sākotnēji neuzskata sevi par cilvēku tirdzniecības upuriem. Tikai pēc darba ar upuri un psiholoģiskā atbalsta sniegšanas persona var apzināties notikušo.

3. Cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšana un novirzīšana

Katrs cilvēku tirdzniecības gadījums ir individuāls, tomēr Latvijā kopumā tiek izmantotas divas upuru atpazīšanas un novirzīšanas pieejas:

- Valsts policija atzīst personu par cietušo no cilvēku tirdzniecības kriminālprocesā. Šādā gadījumā izmeklētāji sadarbojas ar cietušo un novirza to pie pakalpojuma sniedzēja sociālās rehabilitācijas saņemšanai.
- Ir gadījumi, kad persona vēršas pie kāda no pakalpojuma sniedzējiem, kas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos Nr. 344 noteikto kārtību personu var atzīt par cilvēku tirdzniecības upuri un nodrošināt pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem. Šādā gadījumā tiek piemērota tā dēvētā "sociālā pieeja" (social path), kad atbalsts cilvēku tirdzniecības upurim tiek nodrošināts, neatkarīgi no tā, vai persona ir atzīta par cietušo kriminālprocesā.

6. attēls. Cilvēku tirdzniecības upuru novirzīšana pakalpojuma saņemšanai

Jānorāda, ka 2025. un 2026. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem var nodrošināt divas organizācijas: biedrība "Centrs MARTA" un biedrība "Patvērums "Drošā māja"". Abas organizācijas jeb pakalpojuma sniedzēji var izveidot nevalstisko organizāciju komisiju un saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 344 var atzīt personu par cilvēku tirdzniecības upuri. Līdz ar to, gadījumos, ja persona vismaz sākotnēji nevēlas iesaistīties kriminālprocesā, ir iespēja vērsties pēc palīdzības pie kāda no pakalpojuma sniedzējiem.

Tāpat svarīgi norādīt, ka abas pieejas viena otru neizslēdz. Piemēram, ja personu atzīst par cilvēku tirdzniecības upuri nevalstisko organizāciju komisija, sociālās rehabilitācijas laikā personu var atzīt par cietušo kriminālprocesā. Tāpat arī otrādi, piemēram, personu atzīst par cietušo no cilvēku tirdzniecības kriminālprocesā un personu uzreiz ar izziņu var novirzīt sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanai.

4. Izmeklēšana un iztiesāšana

Cilvēku tirdzniecības atklāšana, izmeklēšana un pierādījumu iegūšana ir sarežģīts un ilgstošs process, kurā jāņem vērā iesaistīto pušu liecības, kā arī jāievāc pietiekami daudz dažādu objektīvo pierādījumu.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centra datiem, pēc Krimināllikuma 154.[1] panta "Cilvēku tirdzniecība" laikposmā no 2017. līdz 2025. gadam reģistrēti 53 noziedzīgi nodarījumi (skat. 3. tabulu), tomēr jānorāda, ka faktiski uzsākto un vēlāk arī kriminālvajāšanai nodoto kriminālprocesu skaits ir mazāks. Dažreiz reģistrētais noziedzīgais nodarījums tiek pārkvalificēts vai izbeigts.

3. tabula. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits pēc Krimināllikuma 154.[1], 164., 165. un 165.[1] panta 2017. – 2025. gadā

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
154.[1] pants	8	4	4	8	4	10	2	9	4
164. pants	5	1	2	4	12	5	9	4	4
165. pants	7	5	8	6	13	1	2	1	2
165.[1] pants	7	1	1	1	3	0	0	1	1

Avots: Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs

Statistikā var aplūkot arī tā dēvētos riska pantus pēc Krimināllikuma 164. panta "Personas iesaistīšana prostitūcijā un prostitūcijas izmantošana", Krimināllikuma 165. panta "Sutenerisms", Krimināllikuma 165.[1] panta "Personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai". Kopumā redzams, katru gadu reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits mainās. Vienlaikus var norādīt, ka gan Valsts policija, gan LR prokuratūra ir norādījusi, ka Prostitūcijas ierobežošanas likuma neesamība ir kavējusi lietu uzsākšanu un kriminālvajāšanu pēc 165. un 165.[1] panta. Galvenokārt tas ir ietekmējis iespējas veikt dažādus kontroles pasākumus un īstenot darbības, kas ļautu atklāt iespējamo sutenerismu vai personas nosūtīšanu seksuālai izmantošanai, kā arī mazina iespēju atklāt cilvēku tirdzniecību seksuālai ekspluatācijai.

Kā redzams 4. tabulā, Latvijas Republikas prokuratūra iztiesāšanai nodod vidēji divas lietas gadā un pirmās instances tiesās vidēji arī izskata divas līdz četras lietas gadā. Lielākā daļa šo lietu nonāk arī apelācijas tiesā un Augstākajā tiesā.

4. tabula. Iztiesāšanai nodoto kriminālprocesu un pirmās instances tiesās izskatīto lietu skaits pēc Krimināllikuma 154.[1] panta

	2021	2022	2023	2024	2025
Iztiesāšanai nosūtītie kriminālprocesi	2	2	2	2	2
1. instancē izskatīto lietu skaits	4	4	3	2	2

Avots: LR prokuratūras un Tiesu administrācijas sniegtie dati

Jānorāda, ka iztiesāšanas laiks cilvēku tirdzniecības lietām, tāpat kā citām lietām, ilgst vairākus gadus. 2025. gadā Latvijas tiesās kopā visās instancēs atradās 11 lietas pēc Krimināllikuma 154.[1] panta. Tāpat jānorāda, ka 2025. gada maijā Augstākā tiesa sagatavoja apkopojumu, kurā sniegts pārskats par Senāta Krimināllietu departamenta lēmumiem krimināllietās pēc Krimināllikuma 154.[1], 163.[1], 165., 165.[1] un 285.[2] panta, tai skaitā lēmumiem par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību, kas pieņemti laikposmā no 2021. gada līdz 2025. gada 31. martam. Šajā materiālā vienkopus atrodami gan lietu numuri, gan nolēmumu fragmenti. Tāpat var norādīt, ka arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir izdevusi apkopojumu par šajā tiesā vērtētajām cilvēku tirdzniecības lietām un ir vērtīgs materiāls arī Latvijas tiesu sistēmai, iztiesājot cilvēku tirdzniecības lietas. [7][8]

[7] Pieejams: https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas
[8] Pieejams: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/fs_trafficking_eng

Līdz šim viena cilvēku tirdzniecības lieta ir iesniegta arī Eiropas Cilvēktiesību tiesā un 2026. gada 3. septembrī Ārlietu ministrija publicēja oficiālu paziņojumu par šīs lietas rezultātiem, kurā skaidrots, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa nekonstatē nepilnības Latvijas iestāžu rīcībā saistībā ar apgalvojumiem par piespiedu darbu un kalpību. Paziņojumā norādīts, 2026. gada 3. septembrī Eiropas Cilvēktiesību tiesa pasludināja spriedumu lietā A.S. pret Latviju, nekonstatējot Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 4. panta pārkāpumu. Tiesa atzina, ka Latvijas normatīvais regulējums nodrošina aizsardzību pret piespiedu darbu, kalpību un cilvēku tirdzniecību. A.S. sūdzība bija saistīta ar iespējamu ekspluatāciju fermā, kur viņa strādāja un dzīvoja no 2016. gada decembra līdz 2017. gada maijam, nesaņemot nolīgto darba samaksu. Tiesa secināja, ka kompetentās Latvijas iestādes savlaicīgi un pienācīgi izmeklēja A.S. nodarbinātības un dzīves apstākļus un izvērtēja iespējamas ekspluatācijas pazīmes. Valsts darba inspekcija informēja Valsts policiju, kriminālprocesā A.S. tika atzīta par cietušo un saņēma valsts apmaksātu sociālo rehabilitāciju un kompensāciju. Tiesa uzsvēra, ka apsūdzētā attaisnošana pati par sevi nenozīmē Konvencijas par cīņu pret cilvēku tirdzniecību pārkāpšanu.[9]

5. Atbalsta pasākumi cilvēku tirdzniecības upuriem

Konsultatīvie tālruņi

Biedrības "Patvērums "Drošā māja"" izveidots diennakts uzticības tālrunis cilvēku tirdzniecības mazināšanai (+371) 28612120. Līdztekus interesenti var saņemt konsultācijas arī klātienē un e-pastā. Biedrība "Centrs MARTA" turpināja saņemt zvanus uz biedrības kontakttālruni (+371) 67378539 darba dienās darba laikā, kā arī ziņas uz biedrības e-pasta adresi. Līdzīgi kā "Patvērumā Drošā māja"", arī "Centrs MARTA" piedāvā iespēju saņemt konsultācijas klātienē un e-pastā.

Pakalpojums cilvēku tirdzniecības upuriem

Cilvēku tirdzniecības upuri var saņemt pakalpojumu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 344. Faktiski par pakalpojuma piešķiršanu lemj, pamatojoties uz Valsts policijas izziņu vai pakalpojuma sniedzēju komisijas lēmumu.

Pārskata periodā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem varēja sniegt divas organizācijas – biedrība "Centrs MARTA" un biedrība "Patvērums "Drošā māja"". Pašreiz sociālās rehabilitācijas kurss var ietvert:[10]

- līdz 180 kalendāra dienu ilgu sociālās rehabilitācijas kursu:
    - psihosociālo palīdzību, tai skaitā individuālas sociālā darbinieka, psihologa, jurista, ārstniecības personas un citu speciālistu konsultācijas atbilstoši klienta vajadzībām,

[9] Eiropas Cilvēktiesību tiesa nekonstatē nepilnības Latvijas iestāžu rīcībā saistībā ar apgalvojumiem par piespiedu darbu un kalpību // https://www.mfa.gov.lv/lv/jaunums/eiropas-cilvektiesibu-tiesa-nekonstate-nepilnibas-latvijas-iestazu-riciba-saistiba-ar-apgalvojumiem-par-piespiedu-darbu-un-kalpibu

[10] Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi cilvēku tirdzniecības upuriem // https://www.siva.gov.lv/lv/pakalpojumi/socialas-rehabilitacijas-pakalpojumi-cilveku-tirdzniecibas-upuriem

    - drošu patvērumu un klienta izmitināšanu,
    - iespēju apgūt vai uzlabot klienta pašaprūpes vai pašapkalpošanās iemaņas,
    - klienta iesaistīšanu apmācības un izglītības programmās, ja tas sekmē klienta reintegrāciju sabiedrībā un darba tirgū,
    - piecas pakalpojumu sniedzēja konsultācijas personas nepilngadīgajiem ģimenes locekļiem, ja tie uzturas Latvijā un ja nepieciešams,
- piecas pakalpojumu sniedzēja konsultācijas divu gadu laikā pēc sociālās rehabilitācijas kursa beigām, ja nepieciešams, vai
- psihosociālu atbalstu (individuālas jurista, sociālā darbinieka un psihologa konsultācijas), tulka pakalpojumus, palīdzību juridisko dokumentu noformēšanā un nepieciešamības gadījumā pārstāvību tiesā.
- nepieciešamības gadījumā personas un tās nepilngadīgo bērnu (ja tie atrodas kopā ar personu) nokļūšanas organizēšanu no ārvalsts līdz pakalpojumu sniegšanas vietai un personas pavadīšanu, ja tā nav spējīga ceļot patstāvīgi.

Vienlaikus jānorāda, ka faktiskais pakalpojuma apjoms var mainīties atkarībā no upura vajadzībām, piemēram, var būt gadījumi, kad nav nepieciešama dzīvesvieta, citā gadījumā būs nepieciešams viss pakalpojuma apjoms, turklāt ar to var nepietikt. Vienlaikus smagos ekspluatācijas gadījumos atbalsts personai vienmēr ir nepieciešams daudz ilgāku laiku, nekā to pašreiz nodrošina valsts.

Līdz 2023. gadam pakalpojuma sniegšanai ik gadu tika ieplānots finansējums 135 110,00 euro apmērā, kas kopš 2023. gada tiek palielināts. Faktiski izlietotais finansējums, izņemot 2020. un 2021. gadu, ir bijis nedaudz mazāks (skat. 5. tabulu). Faktiskais finansējuma izlietojums ir atkarīgs no tā, cik personām pakalpojuma sniedzējs ir nodrošinājis sociālās rehabilitācijas pakalpojumu.

5. tabula. Plānotais un izlietotais finansējums euro sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai cilvēku tirdzniecības upuriem, 2020.–2025. gadā

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Plānotais finansējums (*euro*)	135 418	135 110	135 110	192311	200 993	211 544
Izlietotais finansējums (*euro*)	200 805	224 560	106 322	153 924	200 993	120 711

Avots: Labklājības ministrija

Papildus svarīgi norādīt, ka personai pēc pakalpojuma beigām ir tiesības papildus saņemt atbalstu saistībā ar uzsākto kriminālprocesu – psihosociālu palīdzību (tai skaitā individuālas jurista, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas), tulka pakalpojumu (ciktāl tas netiek nodrošināts konkrētā kriminālprocesa ietvaros), palīdzību juridisko dokumentu noformēšanā un, ja nepieciešams, pārstāvību tiesā, nepārsniedzot 150 stundu gadā (Ja persona kriminālprocesā par cilvēku tirdzniecību ar procesa virzītāja lēmumu ir atzīta par cietušo vai, ja attiecīgā persona nevēlas, lai

to atzīst par cietušo, tai piešķirts liecinieka statuss un to apliecina tiesībaizsardzības institūcijas izsniegta izziņa).[11]

Nepilngadīgas personas papildus var saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no vardarbības cietušiem bērniem. Tas ir cita veida pakalpojums, ko nodrošina citi speciālisti nodibinājumā "Latvijas Bērnu fonds". Šis valsts apmaksātais pakalpojums ietver līdz 20 konsultācijām vai sociālās rehabilitācijas kursu, tomēr jānorāda, ka šādā gadījumā nepilngadīgā persona nesaņem pakalpojumu pie viena atbalsta speciālistu, tas ir jāmaina, mainot atbalsta programmu. [12]

Valsts kompensācijas cilvēku tirdzniecībā cietušajiem

Personas, kas kriminālprocesā atzītas par cietušajiem no cilvēku tirdzniecības, var saņemt valsts kompensāciju līdz 90% no maksimālās valsts kompensācijas apmēra. Tas nozīmē to, ka personai, kura atzīta par cietušo kriminālprocesā saistībā ar cilvēku tirdzniecību 2025. gadā valsts kompensācijas apmērs varēja sasniegt līdz EUR 3330,00. Kopā Tiesu administrācija 2025. gadā pieņēma 2 lēmumus par kompensācijas izmaksāšanu cietušajiem no cilvēku tirdzniecības. [13]

6.tabula. No cilvēku tirdzniecības cietušajiem izmaksāto kompensāciju skaits un apmērs

Gads	Lēmumu skaits	Izmaksātais apmērs kopā, EUR
2019	4	7 310
2020	2	3 870
2021	14	29 295
2022	10	20 250
2023	5	11 790
2024	4	10 620
2025	2	5 400

Avots: Tiesu administrācija

Tā kā izmeklēšanas periods ir ilgs, nereti valsts kompensācijas cietušie pieprasa jau izmeklēšanas laikā. Šādā gadījumā pieprasījuma veidlapai tiek pievienota arī procesa virzītāja sagatavota izziņa saskaņā ar likumu par valsts kompensāciju cietušajiem.

6. Grozījumi normatīvajā regulējumā un piemērošanas jautājumi

Grozījumi Krimināllikumā

Saistībā ar Direktīvas (ES) 2024/1712 pārņemšanu tika veikti grozījumi Krimināllikumā, paplašinot cilvēku tirdzniecības jēdzienu, kā arī Krimināllikumu papildinot ar jaunu 154.3 pantu, kas paredz soda sankcijas par cilvēku tirdzniecībai

[11] Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi cilvēku tirdzniecības upuriem // https://www.siva.gov.lv/lv/pakalpojumi/socialas-rehabilitacijas-pakalpojumi-cilveku-tirdzniecibas-upuriem
[12] Palīdzība no vardarbības cietušiem bērniem // http://www.lbf.lv/lv/pret-vardarbibu
[13] Valsts kompensācija noziegumos cietušajiem // https://www.ta.gov.lv/lv/valsts-kompensacija-noziegumos-cietusajiem

pakļautas personas izmantošanu, piemēram, izmantojot cilvēku tirdzniecības upura darbu, ko persona veic, būdama pakļauta cilvēku tirdzniecībai.

Veiktie grozījumi iekrāsoti zilā krāsā:

154.[2] pants. Cilvēku tirdzniecības jēdziens

(1) Cilvēku tirdzniecība ir ekspluatācijas nolūkā izdarīta personu savervēšana, aizvešana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana, izmitināšana vai saņemšana, lietojot vardarbību, draudus vai viltu vai izmantojot personas atkarību no vainīgā vai tās ievainojamības vai bezpalīdzības stāvokli, vai arī dodot vai saņemot materiāla vai citāda rakstura labumus, lai panāktu tās personas piekrišanu tirdzniecībai, no kuras ir atkarīgs cietušais.

(2) Nepilngadīgā vervēšana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana, izmitināšana vai saņemšana ekspluatācijas nolūkā atzīstama par cilvēku tirdzniecību arī tādā gadījumā, ja tā nav saistīta ar jebkuru šā panta pirmajā daļā minēto līdzekļu izmantošanu.

(3) Ekspluatācija šā panta izpratnē ir personas iesaistīšana prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā, piespiešana veikt darbu, sniegt pakalpojumus vai izdarīt noziedzīgus nodarījumus, turēšana verdzībā vai citās tai līdzīgās formās (parādu verdzība, dzimtbūšana vai personas cita veida piespiedu nodošana citas personas atkarībā), turēšana kalpībā vai arī personas audu vai orgānu nelikumīga izņemšana, kā arī personas izmantošana surogācijai, piespiedu laulībai vai nelegālai adopcijai.

(4) Ievainojamības stāvoklis šā panta izpratnē nozīmē, ka tiek izmantoti apstākļi, kad personai nav citas reālas vai pieņemamas izvēles, kā vien pakļauties ekspluatācijai.

(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2012., 25.09.2014. un 19.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 16.04.2026.).

154.[3] pants. Cilvēku tirdzniecībai pakļautas personas izmantošana

(1) Par apzinātu cilvēku tirdzniecībai pakļautas personas izmantošanu, ja nav šā likuma 164. panta otrajā daļā un 280. panta otrajā daļā paredzētā nozieguma pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par šā panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ja tas izdarīts pret nepilngadīgo, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

(19.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2026.)

Cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanas un atbalsta likums (Nr: 1473/Lp14)

Tāpat 2025. gadā tika izstrādāts un 2026. gadā nodots Saeimai likumprojekts “Cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanas un atbalsta likums”. Likumprojekts paredz skaidrāku sadarbību starp Valsts policiju, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem un institūcijām, kas pirmās saskaras ar iespējamo cilvēku tirdzniecības upuri.

Ņemot vērā cilvēku tirdzniecības kā smaga nozieguma raksturu, projektā paredzēts pilnvarojums ziņot Valsts policijai arī gadījumos, kad rodas aizdomas par iespējamu cilvēku tirdzniecību. Piemēram, ja iespējamais upuris atsakās no jebkādas sadarbības ar policiju vai sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniedzēju, pirmās saskarsmes institūcijai ir pienākums ziņot par šādu gadījumu, sniedzot pēc iespējas plašāku pieejamo informāciju, vienlaikus ievērojot datu aizsardzību.

Tāpat cilvēku tirdzniecības upuriem likumā tiks paredzēts tā sauktais nogaidīšanas periods no 30 līdz 180 dienām. Šajā laikā cilvēkam būs iespēja atgūties, izkļūt no iespējamo varmāku ietekmes un izlemt, vai sadarboties ar izmeklēšanu. Savukārt ārzemniekam, kurš ir cilvēku tirdzniecības upuris, noteiktos apstākļos varēs piešķirt termiņuzturēšanās atļauju, ja viņa uzturēšanās Latvijā palīdzēs izmeklēšanai vai tiesvedībai.

Paredzēts, ka Iekšlietu ministrija koordinēs iesaistīto institūciju sadarbību, apkopos statistiku, izstrādās rīcības plānus un nodrošinās metodisko vadību. Tāpat likumprojekts paredz stiprināt starptautisko sadarbību, izveidojot starpvalstu novirzīšanas kontaktpunktu, lai informāciju par cilvēku tirdzniecības gadījumiem varētu efektīvāk nodot starp Eiropas Savienības dalībvalstīm.[14]

Eiropas Padomes GRETA ceturtā novērtējuma kārta

Eiropas Padomes Ekspertu grupa rīcībai pret cilvēku tirdzniecību (GRETA) 2026. gada 6. februārī publicēja ceturto novērtēšanas ziņojumu par Latvijas atbilstību Eiropas Padomes konvencijai par cīņu pret cilvēku tirdzniecību.[15] Tajā vērtēti cilvēku tirdzniecības novēršanas, upuru identificēšanas un atbalsta, kā arī vainīgo saukšanas pie atbildības pasākumi. Īpaša uzmanība pievērsta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lomai cilvēku tirdzniecībā. GRETA atzinīgi novērtēja Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāna 2025.–2027. gadam pieņemšanu un grozījumus, lai stiprinātu nacionālo novirzīšanas mehānismu.

Ziņojumā uzsvērta ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu un jauniešu, kā arī patstāvīgu dzīvi uzsākušo jauniešu ievainojamība, kuri pēc aprūpes beigām uzsāk patstāvīgu dzīvi. GRETA aicina stiprināt viņiem pieejamo atbalstu, iekļaut cilvēku tirdzniecības novēršanu skolu mācību saturā un izglītot speciālistus. Paaugstināts risks konstatēts arī prostitūcijā iesaistītām sievietēm un meitenēm, viestrādniekiem no trešajām valstīm, romu kopienai, patvēruma meklētājiem, nepavadītiem nepilngadīgajiem, personām ar invaliditāti un bezpajumtniekiem. Ieteikts attīstīt pieejamus pakalpojumus, sistemātiski izvērtēt ievainojamību un mērķtiecīgi informēt par cilvēku tirdzniecības riskiem, drošu migrāciju un darba ņēmēju tiesībām. Valsts darba inspekcijai GRETA aicināja nodrošināt pietiekamu personālu, resursus un apmācības.

Saistībā ar upuru identificēšanu GRETA aicina ieviest saistošus protokolus nepavadītu un nošķirtu bērnu identificēšanai, kā arī izstrādāt kārtību upuru identificēšanai neregulāro migrantu vidū. Valsts finansētajam atbalstam jābūt pietiekamam, pieejamam visiem upuriem un pielāgotam viņu vajadzībām.

Vienlaikus GRETA pauž bažas par ilgajiem tiesvedības termiņiem un aicināja palielināt specializētās Valsts policijas struktūrvienības resursus un cilvēku tirdzniecības lietās iesaistīto prokuroru skaitu.

---

[14] Likumprojekts// https://titania.saeima.lv/LIVS14/saeimalivs14.nsf/webSasaiste?OpenView&restricttocategory=1473/Lp14

[15] Pieejams: https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/latvia1

Digitālajā vidē GRETA izcēla sociālo mediju, viltus darba sludinājumu platformu un personu ievilināšanas tiešsaistē pieaugošo nozīmi. Tā aicināja ieguldīt digitālajos rīkos, veikt proaktīvu izmeklēšanu un nodrošināt mērķētas apmācības, lai efektīvāk novērstu un apkarotu ar tehnoloģijām veicinātu cilvēku tirdzniecību.

Saite: https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/latvia1

7. Politikas plānošana

Cilvēku tirdzniecības plāns 2025. – 2027. gadam

Līdztekus norisinājās darbs pie jaunā plāna izstrādes 2025. – 2027. plānošanas periodam. Plāns izstrādāts kā kodolīgs dokuments, kurā uzsvērti prioritārie pasākumi un noteiktas steidzami īstenojamās rekomendācijas, kā arī pasākumi, kas nepieciešami Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Direktīvas (ES) 2024/1712 (ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un ar to saistīto cietušo aizsardzību) transponēšanai līdz 2026. gada 15. jūlijam. Pasākumu klāsts ierobežots atbilstoši iesaistīto institūciju kapacitātei un finanšu resursiem. Šajā politikas plānošanas periodā apzināti izvēlēti pasākumi esošās sistēmas pilnveidošanai.

Rīcības plāna 2025. – 2027. gada periodam mērķis ir stiprināt institucionālo kapacitāti un nodrošināt efektīvu pieeju cilvēku tirdzniecības novēršanai, koncentrējoties uz tirgotāju apkarošanu, cietušo identificēšanas un novirzīšanas uzlabošanu un atbilstoša atbalsta sniegšanu. Plānā kopā iekļauti 11 galvenie pasākumi, kas strukturēti četrās rīcības jomās:

1. Prevencija;
2. Cietušo atbalsts;
3. Noziedznieku sodīšana;
4. Politikas koordinācija.

Plānu paredzēts īstenot esošā finansējuma ietvaros, izņemot divus pasākumus, kuru kopējās izmaksas ir 101 898,68 EUR. Šiem pasākumiem papildu finansējums nodrošināts no Eiropas Sociālā fonda Plus programmas un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonda. Viena no šīm aktivitātēm ir cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanas skrīninga rīka izstrāde, bet otra – praktiska simulācijas mācība cilvēku tirdzniecības konstatēšanai un identificēšanai darbaspēka ekspluatācijas kontekstā.

Saite uz projektu:
🔗 https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/31d4fd22-42ac-4c0b-96af-b3ea96388d4f

8. Apmācības

Saistībā ar speciālistu apmācībām, jānorāda, ka nav vienas sistemātiskas pieejas apmācību organizācijai. Valsts policijas koledža lielākoties cilvēku tirdzniecības tēmas iekļauj kā plašāka kursa sadaļu. Valsts robežsardzes koledžā ir izveidots instruktoru apmācību kurs. Tomēr lielākoties šādas apmācības ir kursu un dažādu iniciatīvu veidā. Apkopojums par dažādu institūciju īstenotajām cilvēku tirdzniecības apmācībām ir apskatāms 7. tabulā.

7.tabula. 2025. gadā īstenotās apmācības par cilvēku tirdzniecības jautājumiem

Datums	Organizācija / organizators	Dalībnieki	Tēmas un jautājumi
Pastāvīgi	Valsts policijas koledža (studiju programma)	Studenti studiju programmā "Policijas darbs"	Noziedzīgi nodarījumi pret personas brīvību; cilvēku tirdzniecības jēdziens un tās sastāva elementi
2025. gads	Valsts robežsardze (apmācītāju apmācība)	18	Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana (e-mācības, 2 nedēļas)
2025. gads	Valsts robežsardze (apmācītāju apmācība)	21	Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana atgriešanas un patvēruma procedūrās (e-mācības, 1 nedēļa)
2025. gads	Valsts robežsardze (apmācītāju apmācība)	45	Pamattiesības (e-mācības, 2 nedēļas)
Janvāris	Rīgas pašvaldība un Iekšlietu ministrija	43 sociālie darbinieki	Pārskats par cilvēku tirdzniecību, tās formām un tendencēm; novirzīšanas kārtība; darbs ar personām ievainojamās situācijās
Marts	EDSO un Iekšlietu ministrija	23 iesaistīto institūciju pārstāvji	Sociālā ceļa pieeja; sociālās pieejas integrēšana valsts novirzīšanas mehānismos
Maijs	Sabiedrības integrācijas fonds un Iekšlietu ministrija	Aptuveni 15 darbinieki	Cilvēku tirdzniecības tendences; novirzīšanas kārtība; darbs ar klientiem; gadījumu piemēri
Maijs	Tieslietu akadēmija	71 dalībnieks (tiesneši, prokurori un policijas darbinieki)	Gadījumu identificēšana un izvērtēšana; juridiskā kvalifikācija; upuru profili; pierādījumi
Jūnijs	Bērnu aizsardzības centrs un Iekšlietu ministrija	112 bērnu aizsardzības speciālisti	Bērnu riska jomas un tendences; identificēšana un novirzīšana; dažādu institūciju sadarbība
Septembris	Valsts policijas koledža, Valsts darba inspekcija un Iekšlietu ministrija	60	Uz simulācijām balstītas mācības par identificēšanu un starpinstitūciju sadarbību
Oktobris	Valsts darba inspekcija	100	Trešo valstu valstspiederīgo nodarbināšana; izaicinājumi; kontroles mehānismi; riska faktori
Novembris	Bērnu aizsardzības centrs un Iekšlietu ministrija	80	Apmācību programma bāriņtiesām

Decembris	Valsts policijas koledža	13 reģionālo policijas struktūrvienību darbinieki	Pamatmodulis: jēdziens, tiesiskais regulējums, indikatori, formas un novirzīšanas mehānismi
Decembris	Valsts robežsardze	643 amatpersonas	Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšana

Avots: Iekšlietu ministrija

9. Izglītojoši pasākumi un informatīvās kampaņas

"Neļauj sevi izmantot"

Ārlietu ministrija, pievēršot uzmanību aizvien aktuālajai tēmai, 2025. gadā turpināja iepriekšējo gadu informatīvo kampaņu "Neļauj sevi izmantot" jeb "Darbs ārzemēs. Kritiski izvērtē vilinošus piedāvājumus". Kampaņas informatīvie materiāli – ar vēstījumiem par darbaspēka ekspluatāciju un informāciju par iespēju vērsties pēc palīdzības – ar Nodarbinātības valsts aģentūras un Latvijas Pašvaldību savienības atbalstu tika izplatīti tīmekļa vietnēs un sociālajos tīklos visā Latvijā.

Sadarbībā ar Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, AS "Rīgas starptautiskā autoosta", AS "Pasažieru vilciens" un *Media Port Riga* informatīvais video tika demonstrēts autoostas, vilcienu ekrānos, kā arī Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes klientu apkalpošanas un lidostas "Rīga" telpās.

Filmu veidošana sociālajām pārmaiņām

Biedrība "Patvērums "Drošā māja"" nevalstiskās organizācijas "*Cross Culture International Foundation*" (Malta) vadībā un sadarbībā ar organizāciju "*Step Up Stop Trafficking*" (Kipra) 2024. gadā uzsāka īstenot Erasmus+ programmas līdzfinansētu projektu "Filmu veidošana sociālajām pārmaiņām" (*Film making for Social Change* – angļu valodā). Projekta ietvaros tika īstenotas dažādas aktivitātes, piemēram, pētījuma veikšana un mācību semināri, kā arī izveidota dokumentālā filma par cilvēku tirdzniecības problemātiku.

Saite uz video: https://patverums-dm.lv/lv/filma-par-to-ka-sapnis-par-darbu-parversas-slazda/1918